

mišljenja in filozofskim sistemom, vključno z dialektičnim materializmom« (Fitzpatrick, 1979: 94). Redukcionističen pristop, kjer je prevladoval fiziološki imperativ, je bil zlasti priljubljen med mlajšo (avantgardno) generacijo komunistov, saj je vseboval implikacije, da so stari boljševiški kadri fiziološko nesposobni voditi revolucijo dalje. Tovrsten »fetiš starih« naj bi namreč vseboval liberalistične implikacije ter dualizem teorije in prakse, kar je predstavljalo ključno oviro pri širjenju revolucionarnih načel. Kot odgovor na provokacije je politburo to deterministično teorijo uradno označil za profanacijo marksističnega in znanstvenega duha.

Napetosti znotraj partije pa so dosegle vrhunec s Trockijevo objavo pisma »Nova smer«, v kateri izpostavi bojzani mladih komunistov (birokratizacija) in zahteva »več kot ponavljanje že vzpostavljenih formul« (Trosky, 2007). Tudi to stališče je imelo močan vtis na študentsko populacijo, zaradi česar so se uniformno postavili v bran Trockijevi opoziciji (levemu odklonu). Tokrat je bila reakcija s strani vodstvenih struktur bolj ostra. Razprava o prihodnosti partije ni privedla do dialoga, temveč do »čistk« partijskih celic, izključitev aktivnih privrženecv Trockega, ki so bili najpogostejše ne-proletarskega socialnega izvora ali/in smatrani za politično neustrezne, ter okrepitev rekrutacije delavske populacije v strankine mladinske organe. Celoten podvig je bil utemeljen kot postopek odstranjevanja »tujih elementov«¹⁴ (v statističnih podatkih označeni kot »drugi«) iz tkanine sovjetskega duha, vendar se je kmalu izkazalo, da sta imela tako namen kot učinek negativne posledice, o čemer so se kasneje izrekli tudi sami izvajalci čistk. Žinovijeva¹⁵ reakcija je utelešala takratno vzdušje: »Sramota – dobri komunisti so«. Zaradi te praznine so bili partijski voditelji primorani vzgojiti novo intelektualno generacijo (*smena*), s katero niso bili v ideološkem konfliktu.

Vsi poizkusi normalizacije razmer med sovjetskim vodstvom in proletariatom na eni strani ter intelektualci na drugi pa so dokončno propadli s sodno obravnavo v Šaktiju. Sredi normalizacije razmer v izobraževalnih institucijah so državni pravdniki razkrili proti-revolucionarno ekonomsko zaroto proti komunističnemu sistemu, za katero so sta-

straktno mišljenje, saj naj bi tvorilo osrčje mehanizma izkoriščanja, sta bila v ospredju znanstvenega in mehanističnega trenda v zgodnjem marksizmu, ki so ga »dialektiki« imenovali »filozofobija«.

14 Kritično so bili obravnavani tudi komunistični študenti, ki so se zaradi razočaranosti nad revolucijo zatekli k promiskuiteti, pijančevanju, huliganstvu in v skrajnem primeru samomoru. Kot fenomen so dobili tudi oznako »eseninčani« po moralno spornem študentskem pesniku, ki je napravil samomor. Tisti, ki so k temu najbolj pripomogli, so bili seveda trockisti, zlasti židovski.

15 Grigorij Žinovijev je bil sprva kot član trojke instrumentalen pri odstranjevanju Trockega, vendar ga je kmalu za tem doletela enaka usoda, ko so ga na »procesu proti šestnajsterici« obsodili na smrt.